מהדורה למורה — גור, נער והזדמנות שנייה

כיתה ח׳ · כתבה · 361 מילים · גרסה: עולים · מפתח תשובות בעמוד זה, דפי התלמידים מהעמוד הבא

מבנה הדף: טקסט עם פסקאות ממוספרות ← חלק א׳ איתור (רמה א׳) ← חלק ב׳ הסקה, השוואה ומונח (רמה ב׳) ← חלק ג׳ טיעון והבעת עמדה (רמה ג׳) ← כרטיס יציאה. בגרסת עולים: מילון קצר בראש הדף, שאלות איתור כשאלות בחירה, פתיחי משפט.

🔑 גור, נער והזדמנות שנייה – כתבה

1 (א׳) · מה מהבאים הוא אחד התפקידים של המשתתפים? ✔ ב. לאלף את הכלב | תשובה מלאה: שלושה מאלה: מאכילים; מנקים; מטיילים; ובעיקר מאלפים.

2 (א׳) · מה צריך כדי שכלב נטוש ייתן אמון, לפי מאיר? ✔ ב. סבלנות, עקביות ורוגע | תשובה מלאה: להיות סבלני, עקבי ורגוע; לא לצעוק ולא לוותר אחרי יום רע.

3 (א׳) · משפחות מגיעות לחווה, הנערים מציגים את הכלבים שאילפו ומסבירים למשפחה המאמצת את האופי של הכלב ואת צרכיו. [מילים להדגשה: מה קורה]

4 (ב׳) · שהתחושה שמישהו תלוי בה ומחכה לה נותנת לה אחריות ומשמעות; אחרי שהרגישה שכולם התייאשו ממנה, מישהו צריך אותה, וזה גורם לה להגיע ולהתמיד. [מילים להדגשה: מה ניתן להסיק]

5 (ב׳) · הכלב לא פותר את הבעיות בעצמו, אבל הוא פותח אפשרות – פתח לשינוי; את העבודה עצמה עושים הנערים עם הצוות והמשפחות, והכלב עוזר להם להאמין ביכולת שלהם. [מילים להדגשה: הסבירו, הדימוי]

6 (ב׳) · הכותרת שואלת אם הנערים מצילים את הכלבים או להפך; רותם עונה בסוף ש"אולי גם היא לימדה אותי" – כלומר ההצלה הדדית: הנערים מלמדים את הכלבים לבטוח, והכלבים עוזרים לנערים לחזור לעצמם. [מילים להדגשה: מה הקשר]

7 (ג׳) · תשובה אישית: עמדה ברורה + נימוק + פרט (למשל: רותם חזרה ללמוד; המחקרים על הפחתת מתח; "הכלב הוא לא קסם"). [מילים להדגשה: באיזו עמדה, נמקו, פרט אחד לפחות]

💡 לדיון בכיתה: בקשו מהתלמידים לנמק בעל פה את סימון "איך הגעתם לתשובה" בשאלה אחת מכל חלק.

טקסט 19: גור, נער והזדמנות שנייה

כיתה ח' · כתבה · גרסה עם מילון

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

📖 **מילון קצר**
לאלף – ללמד בעל חיים להתנהג ולציית · **ננטשו** – עזבו אותם, השאירו לבד · **מכלאה** – שטח מגודר שבו מחזיקים בעלי חיים · **לנשור** – להפסיק ללכת לבית הספר · **עקבי** – שפועל כל הזמן באותה דרך · **לאמץ** – לקחת בעל חיים או ילד ולגדל כשלך

📖 לפני הקריאה: יש בני נוער שהלימודים, החברים או המצב בבית קשים להם במיוחד, והם מרגישים שאיש לא מאמין בהם. הכתבה שלפניכם מספרת על תוכנית שבה נערים ונערות כאלה מטפלים בכלבים נטושים. קראו, ושימו לב מה משתנה אצל המשתתפים.

כתבה

גור, נער והזדמנות שנייה

בחווה קטנה בקצה העיר, בני נוער שהתקשו להתמיד במסגרות לומדים לגדל ולאלף כלבים שננטשו. מי מציל את מי?

א בחווה הקטנה, בין עצי אקליפטוס, נשמעות נביחות כבר מהשער. בתוך מכלאה רחבה, נערה בת 15 בשם רותם כורעת ליד כלבה רזה עם אוזן אחת עקומה. "היא נקראת לונה," היא מציגה. "כשהגיעה לפה, היא לא נתנה לאף אחד לגעת בה. עכשיו תראו." רותם מושיטה יד, ולונה מניחה עליה את הראש.

ב התוכנית פועלת כבר כמה שנים, בשיתוף בין עמותה לבעלי חיים לבין מרכז לנוער. משתתפים בה נערים ונערות שנשרו מבית הספר או שנמצאים בסיכון לנשירה. הם מגיעים לחווה שלוש פעמים בשבוע, וכל אחד מקבל כלב אחד מהמכלאה, שהוא אחראי עליו לאורך כל התוכנית: להאכיל, לנקות, לטייל, ובעיקר – לאלף.

ג "הכלבים האלה ננטשו," מסביר מאיר, המדריך הראשי. "רובם עברו התעללות או הזנחה, והם לא סומכים על בני אדם. כדי שכלב כזה ייתן בך אמון, אתה צריך להיות סבלני, עקבי ורגוע. אי אפשר לצעוק עליו, ואי אפשר לוותר עליו אחרי יום רע." הוא מחייך: "ומתברר שמי שלומד לבנות אמון אצל כלב, לומד גם משהו על עצמו."

ד רותם הגיעה לתוכנית אחרי שנה שבה כמעט לא הגיעה לבית הספר. "הרגשתי שכולם התייאשו ממני, אז גם אני התייאשתי," היא אומרת. "פה, אם אני לא מגיעה, לונה לא יוצאת לטיול. מישהו מחכה לי." בחודשים האחרונים היא חזרה ללמוד בבית ספר שמותאם לה, ומגיעה לחווה אחרי הלימודים.

ה חוקרים מכנים את השיטה "טיפול בסיוע בעלי חיים". לפי מחקרים, עבודה עם בעלי חיים יכולה להפחית מתח, לשפר את היכולת לשלוט ברגשות ולחזק את תחושת האחריות. אבל מאיר מזהיר מהגזמה: "הכלב הוא לא קסם. הוא דלת. את העבודה עושים הנערים, עם הצוות, עם המשפחות. הכלב רק עוזר להם להאמין שהם מסוגלים."

ו בסוף כל מחזור של התוכנית מתקיים "יום אימוץ": משפחות מגיעות לחווה, והנערים מציגים את הכלבים שאילפו – איך הם הולכים ברצועה, יושבים, ממתינים. כל נער ונערה מסבירים למשפחה המאמצת את האופי של הכלב ואת מה שהוא צריך. "זה הרגע הכי קשה והכי יפה," אומר מאיר. "הם נפרדים ממשהו שהם אוהבים, ויודעים שהכינו אותו לחיים טובים."

ז רותם יודעת שגם לונה תאומץ ביום מן הימים. "אני אבכה, ברור," היא אומרת. "אבל אני אדע שהיא יכולה לסמוך על בני אדם עכשיו. ואני אדע שאני זאת שלימדה אותה." היא שותקת רגע, ומוסיפה

בשקט: "ואולי גם היא לימדה אותי."

חלק א' – שאלות הבנה ואיתור מידע (רמה א')

💡 הדגישו בכל שאלה את המילים החשובות – מילת השאלה, המספר (שניים? שלושה?) והפסקה – ורק אחר כך ענו.

1. מה מהבאים הוא אחד התפקידים של המשתתפים? 🔍 איתור מידע

◯ א. למכור את הכלבים

◯ ב. לאלף את הכלב

◯ ג. לצלם את הכלבים

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

2. מה צריך כדי שכלב נטוש ייתן אמון, לפי מאיר? 🔍 איתור מידע

◯ א. לצעוק עליו חזק

◯ ב. סבלנות, עקביות ורוגע

◯ ג. לתת לו הרבה ממתקים

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

3. מה קורה ב"יום האימוץ"? 🔍 איתור מידע

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

חלק ב' – הסקת מסקנות, השוואה ומונחים (רמה ב')

4. מה ניתן להסיק מדברי רותם "מישהו מחכה לי" על הסיבה שהתוכנית עוזרת לה? 🧩 הבנה והסקה

התוכנית עוזרת לרותם כי...

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

5. מאיר אומר: "הכלב הוא לא קסם. הוא דלת." הסבירו את הדימוי. 🧩 הבנה והסקה

הכלב הוא כמו דלת כי...

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

6. מה הקשר בין כותרת הכתבה, "מי מציל את מי?", לבין המשפט האחרון של רותם? 🧩 הבנה והסקה

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

חלק ג' – טיעון והבעת עמדה (רמה ג')

יש הטוענים שתוכניות כאלה צריכות להיות חלק קבוע בכל בית ספר, כי עבודה עם בעלי חיים עוזרת לתלמידים רבים. אחרים טוענים שעדיף להשקיע בתמיכה לימודית ורגשית ישירה, ושהטיפול בבעלי חיים מתאים רק למעטים.

7. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הכתבה או מניסיונכם. 💭 טיעון ועמדה

מה נתון בשאלה?	
מה עליי לעשות כדי לענות?	
מה חייב להופיע בתשובה שלי?	

אני תומך/ת בעמדה ש... כי... _____

התשובה המלאה:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

💡 תזכורת לתשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה (מהטקסט או מהחיים).

1. מילת השאלה שהכי עזרה לי היום: _____
2. שאלה שהייתה לי קשה, ולמה: _____
3. משהו שלמדתי מהטקסט: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟